

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

31 березня 2016 року

№ 25-рш
м. Вінниця

Справа № 03-18/40-15

Про порушення законодавства про
захист від недобросовісної конкуренції

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-18/40-15 про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції товариством з обмеженою відповідальністю «ТЕРРА ФУД» (23600, Вінницька обл., м. Тульчин, вул. Полковника Ганжі, 16; ідентифікаційний код 35438742) та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 21.03.2016 № 03-85 про попередні висновки у справі,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно з розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29.05.2015 № 41-рк розпочато розгляд справи № 03-18/40-15 проти товариства з обмеженою відповідальністю «ТЕРРА ФУД» за ознаками порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України “Про захист від недобросовісної конкуренції” у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

Розгляд справи розпочато за результатом розгляду заяви гр. Потерсана О.І. від 01.03.2015 (вх. від 02.03.2015 № П-14) стосовно наявності в діях товариства з обмеженою відповідальністю «ТЕРРА ФУД» (далі – ТОВ «ТЕРРА ФУД», Товариство) ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації на упаковці сиру твердого Сметанкового 210 г. словосполучення: "ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%", що вводить в оману.

В результаті розгляду справи встановлено наступне.

ТОВ “ТЕРРА ФУД” (місцезнаходження юридичної особи: 23600, Вінницька обл., м. Тульчин, вул. Полковника Ганжі, 16; ідентифікаційний код 35438742) створене відповідно до чинного законодавства України, є юридичною особою, діє у відповідності до законодавства України та Статуту Товариства. ТОВ "ТЕРРА ФУД" є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції".

Основними видами діяльності ТОВ “ТЕРРА ФУД” за КВЕД-2010 є:

- 10.51 Перероблення молока та виробництво масла та сиру;
- 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;
- 46.38 Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними і молюсками;
- 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- 47.29 Роздрібна торгівля іншими продуктами харчування в спеціалізованих магазинах.

Відповідно до нової редакції статуту ТОВ «ТЕРРА ФУД», затвердженого загальними зборами Учасників Товариства (протокол № 25 від 29.05.2014) основною метою діяльності Товариства є здійснення господарської діяльності, що має на меті отримання прибутку та реалізацію на його основі економічних і соціальних інтересів Учасників Товариства, насичення

споживчого ринку високоякісними товарами і послугами та одержання прибутку для наступного його розподілу відповідно до рішення Загальних зборів Учасників.

Предметом діяльності Товариства є здійснення фінансової, виробничої, торгівельної, науково-дослідної, інноваційної, посередницької, консультаційної, інжинірингової, транспортної, рекламної та інших видів господарської діяльності, які не заборонені чинним законодавством України та відповідають цілям, які передбачені Статутом.

Таким чином, ТОВ «ТЕРРА ФУД» здійснює господарську діяльність і у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

У листі від 02.04.2015 вих. № 02-04/15 Товариство вказало наступний перелік продукції сирів твердих, на упаковках яких міститься позначення "ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%": сир твердий Російський 50 % 210г. ГОСТ, сир твердий Сметанковий 50 % 210 г., сир твердий Голандський 45 % 210г., сир твердий Російський 50 % циліндр 1x8 кг ГОСТ, сир твердий Російський 50 % напівциліндр 4x4 кг ГОСТ, сир твердий Російський 50 % циліндр 2x8 кг ГОСТ, сир твердий Сметанковий 50 % циліндр 2x8 кг ДСТУ, сир твердий Сметанковий 50 % брус 6x2,5 кг ДСТУ, сир твердий Голандський 45 % брус 3x5 кг ДСТУ, сир твердий Голандський 45 % брус 6x2,5 кг ДСТУ (далі – Сир твердий).

Виробництво Сиру твердого в Україні регламентується державним стандартом: ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді". Товариство виготовляє вказаний перелік сирів твердих згідно з ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" (6 найменувань) та ГОСТ 11041-88 (4 найменування сиру твердого Російського).

Пунктом 1.1 ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" передбачено, що цей стандарт поширюється на сири тверді, що їх виготовляють із пастеризованого коров'ячого молока з застосуванням молокозсідальних ферментів, заквасок або заквашувальних препаратів. Вимоги цього стандарту не поширюються на сир твердий Російський.

У пункті 3.1 ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" міститься визначення «сир», «сир твердий», відповідно до якого:

сир – білковий молочний продукт, отриманий внаслідок зсідання молочної сировини (молока) під дією молокозсідальних ферментів, закваски (заквашувального препарату), або впливу фізико-хімічних чинників, без повної чи часткової заміни жодної зі складових частин молочної сировини.

сир твердий – сир, який визріває під впливом мікроорганізмів закваски (заквашувального препарату), з чеддеризацією сирної маси або без неї, який пресують, із показиком твердості від 51 % до 60 %.

У пункті 5.2.1 ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" зазначено, що для виробництва сирів використовують таку основну сировину: молоко коров'яче незбиране не нижче першого гатунку згідно з ДСТУ 3662; молоко знежирене та вершки, отримані з молока коров'ячого, що відповідає вимогам ДСТУ 3662; молоко знежирене і вершки сухі згідно з ДСТУ 4273; закваски та заквашувальні препарати для сирів із низькою та високою температурою другого нагрівання згідно з чинними нормативними документами або закваски закордонного виробництва аналогічних властивостей за наявності дозволу центрального органу виконавчої влади з питань охорони здоров'я України для виробництва сиру; сичужні ферменти згідно з чинними нормативними документами або ферменти закордонного виробництва аналогічних властивостей за наявності дозволу центрального органу виконавчої влади з питань охорони здоров'я України для виробництва сиру; ферментні препарати згідно з ДСТУ 4457; пепсин харчовий яловичий згідно з ДСТУ 4459; кальцію хлорид зневоднений не нижче 1 сорту згідно з ГОСТ 450, кальцію хлорид фармакопейний або інші хлориди кальцію згідно з чинними нормативними документами або закордонного виробництва за дозволу центрального органу виконавчої влади з питань охорони здоров'я України; сіль кухонну виварену не нижче 1 сорту, без добавок, розсипну; для соління в зерні – не нижче сорту «Екстра» згідно з ДСТУ 3583; екстракт аннато; бета-каротин водорозчинний; калій азотнокислий; селітру калієву марок А, Б, В згідно з ГОСТ 19790; воду питну згідно з ГОСТ 2874; казеїнові чи пластикові цифри для маркування головок сиру.

Пунктом 1.1 ГОСТ 11041-88 "Сир Російський" передбачено, що цей стандарт поширюється на твердий сичужний Російський сир, який виготовляють із коров'ячого молока.

У пункті 1.3.1 ГОСТ 11041-88 "Сир Російський" зазначено, що для виробництва сиру використовують таку основну сировину: молоко коров'яче; молоко знежирене та вершки,

отримані з молока коров'ячого, що відповідає вимогам та інші складники аналогічні ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді".

За результатами аналізу зовнішнього оформлення упаковки сиру твердого Сметанкового 50 % 210 г. встановлено наступне.

На лицьовій стороні упаковки, в верхній частині посередині зображено знак для товарів і послуг «Ферма». Ліворуч внизу від цього знаку розміщено масову частку жиру продукції, а праворуч від знаку для товарів і послуг - напис «ДСТУ 6003:2008». Під знаком для товарів і послуг розміщено великими літерами напис «Сметанковий», а нижче зображено малюнок великої рогатої худоби на пасовищі. Праворуч від цього зображення розміщено напис «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%».

Нижче, під зображенням малюнку, крупним шрифтом розміщено напис «Твердий сир». Нижче, під написом «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%» розміщено інформацію про масу продукту.

На зворотній стороні упаковки (в запакованому вигляді) розміщено інформацію про: склад продукту (молоко коров'яче незбиране, молоко коров'яче знежирене, сіль кухонна, стабілізатор кальцій хлористий, консервант селітра калієва, закваска для сиру, ферментний молокозсідальний препарат, натуральний барвник «Аннато»); умови зберігання та строк придатності; відомості про виробника; енергетичну та поживну цінність тощо.

Як зазначалося вище, ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" поширюється на сири тверді, що їх виготовляють із пастеризованого коров'ячого молока з застосуванням молокозсідальних ферментів, заквасок або заквашувальних препаратів.

Відповідно до визначень Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів», що містяться в статті 1 із назвою статті «Терміни та їх визначення» терміни «сільськогосподарська продукція», «харчовий продукт», «необроблений харчовий продукт тваринного походження»,

сільськогосподарська продукція - сільськогосподарські харчові продукти тваринного і рослинного походження, що призначені для споживання людиною у сирому або переробленому стані як інгредієнти для їжі;

харчовий продукт (їжа) - будь-яка речовина або продукт (сирий, включаючи сільськогосподарську продукцію, необроблений, напівоброблений або оброблений), призначений для споживання людиною. Харчовий продукт включає напій, жувальну гумку та будь-яку іншу речовину, включаючи воду, які навмисно включені до харчового продукту під час виробництва, підготовки або обробки

необроблений харчовий продукт тваринного походження - м'ясо, риба, молюски і ракоподібні, у тому числі свіжі, охолоджені або заморожені, та яйця, молоко, мед та їх продукти, які були вироблені шляхом зміни їх первинного стану без додавання харчових добавок, ароматизаторів або інших харчових продуктів;

За цими визначеннями лише необроблений «сирий» продукт може відповідати визначенню «натуральний».

Так відповідно до ДСТУ 2661:2010 «Молоко коров'яче питне. Загальні Умови» міститься розділ 4 із назвою «Класифікація», де молоко розділяють за способом виробництва та за жирністю:

«4.1 Молоко коров'яче питне виробляють:

- пастеризоване;
- пряжене;
- ультрапастеризоване (УВТ – оброблене);
- стерилізоване.

4.2 Молоко питне залежно від масової частки жиру виробляють:

- нежирне (з масовою часткою жиру не більше ніж 1%);
- з масовою часткою жиру від 1% до 6%.»

Великий тлумачний словник сучасної української мови видавництва ФТВ «Перун» 2004 року, що рекомендований Міністерством освіти і науки України (лист від 26.11.2001 № 1/11-4450) містить тлумачення слова «Натуральний» (стор. 585). Так, натуральний – це: 1. Природознавчий. 2. Природного походження; протилежно – штучний. 3. Який існує в дійсності; справжній. 4. Непідроблений, звичайний, природний; протилежно – роблений, надуманий.//Невдаваний, щирий (про риси характеру). 5. Який виражається натурою (у 4 знач.).

Тобто, оброблений продукт, яким є пастеризоване коров'яче молоко та молоко коров'яче знежирене для виробництва твердого сиру не може бути натуральним, так як це слово є протиставленням слову роблений (оброблений).

Використання у виробництві Сиру твердого інших складників (стабілізатор кальцій хлористий – E-509, консервант селітра калієва – E-252, барвник «Аннато» - E160b, ферментний молокозсідальний препарат) додатково свідчить про не натуральність продукту, а лише про його відповідність вимогам ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді".

Відповідно до визначення терміну:

Консервант - хімічна речовина, яка забезпечує тривале зберігання (консервацію) харчових продуктів і деяких матеріалів.

Стабілізатор - хімічна речовина, що підвищує стійкість до впливу факторів.

Калієва селітра являє собою білі кристали або порошок з жовтуватим-сіруватим відтінком, без запаху та є хімічною сполукою. Калієва селітра виготовляється згідно з вимогами ГОСТ 19790-74. У харчовій промисловості нітрат калію харчовий (консервант E252) застосовується для консервування різних продуктів. Використовується як для виробництва сирів так і для інших продуктів.

Кальцій хлористий виготовляється згідно з вимогами ГОСТ 450-77.

Ферментний молокозсідальний препарат - фермент для згортання молока (Хімозин) виготовляється згідно з вимогами ДСТУ 4457:2005, ДСТУ 4457:2005.

Натуральними складниками продукту можуть бути лише «продукти без Е», в які нічого не додавали спеціально і не піддавали обробці.

Тобто, як сир твердий Сметанковий 50 % 210 г. так і інші зазначені види твердих сирів містять не натуральні складники, а тому не можуть бути натуральним.

Розміщення на упаковках Сиру твердого напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%» інформує споживачів про те, що даний продукт виготовлений із натуральних компонентів без додавання консервантів, барвників, інших хімічних сполук і є натуральним у конкретно вказаного виробника. Інформація про натуральність продукту приваблює споживачів.

Отже, якщо під час рекламування Сиру твердого під торговою маркою «Ферма» ТОВ «ТЕРРА ФУД» буде використовувати напис «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%», зазначене може створити у споживачів уявлення про переваги цієї продукції у порівнянні з аналогічною продукцією інших виробників.

В листі від 02.04.2015 вих. № 02-04/15 Товариством зазначено наступне: "Позначення «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%» є одним із елементів упаковок сиру, щодо яких було подано заяви на реєстрацію патенту. Інформація про «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%» ТОВ «ТЕРРА ФУД» розміщена виключно для інформатизації споживача про те, що у продукті міститься натуральне молоко (молоко коров'яче незбиране). Для виробництва сиру під ТМ «Ферма» використовуються виключно натуральні інгредієнти, про що і було повідомлено споживачам. Шляхом виконання відповідного напису ТОВ "ТЕРРА ФУД" жодним чином не намагалося обмежити будь-яких інших конкурентів, а лише підкреслити натуральність продукту (враховуючи недовіру споживача до сучасних продуктів). ТОВ "ТЕРРА ФУД" доводить до відома споживача, що такий продукт є натуральним, оскільки не кожний споживач розуміє державні стандарти за якими виготовлено продукт, технологію виробництва та не може однозначно сприймати продукт, як натуральний. ТОВ "ТЕРРА ФУД" зробило відповідний напис для того, щоб уникнути будь-яких сумнівів з боку споживача щодо натуральності продукту та його інгредієнтів». (мова оригіналу).

Аналогічна інформація щодо Сиру твердого Сметанкового циліндр 2x8 кг з зображенням на упаковці напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %» була розміщена ТОВ «ТЕРРА ФУД» на телебаченні (періодично транслювалися рекламні ролики у період з 09.02.2015 по 15.03.2015). Розміщуючи на упаковках (етикетках) Сиру твердого, в рекламі його на телебаченні з написом «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%», за умови піддавання промисловій переробці сировини, з якої виготовлено продукт, з додавання при його виробництві консервантів, барвників, інших хімічних сполук згідно з ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" Товариство поширює інформацію щодо переваг Сиру твердого порівняно з аналогічним харчовим продуктом інших виробників, що, з свою чергу, є оманливою інформацією.

Таким чином, Товариство може здобути неправомірні переваги на відповідному ринку, зокрема, посилити свою конкурентну позицію не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неточної інформації про продукцію, яка ним виробляється та реалізується.

Основні вимоги до етикетування харчових продуктів визначені Законом України «Про безпечність та якість харчових продуктів» (далі – Закон), «Технічним регламентом щодо правил маркування харчових продуктів» (надалі – Регламент), затвердженим Наказом

Держспоживстандарту України № 487 від 28.10.2010 та ДСТУ 4518-2008 «Продукти харчування. Маркування для споживачів. Загальні правила» (надалі – ДСТУ 4518-2008).

Відповідно до статті 5 Регламенту маркування харчових продуктів та способів, яким його виконують, не повинні вводити в оману споживача стосовно: характеристик харчового продукту, зокрема його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання; повідомлення щодо особливих властивостей харчового продукту, хоча всі подібні продукти мають такі самі властивості.

Відповідно до статті 6 Регламенту у маркуванні, оформленні, рекламуванні харчових продуктів забороняється використання будь-якої інформації, яка вводить в оману споживача або містить інформацію щодо властивостей харчового продукту, яких у нього немає.

Відповідно до пункту 7 Регламенту назва харчового продукту повинна бути зрозумілою для споживача, конкретно та точно характеризувати продукт, розкривати його природу, походження, надавати можливість відрізнити певний вид харчового продукту від інших аналогічних видів харчових продуктів.

Згідно з ДСТУ 4518-2008 інформація для споживача повинна бути чіткою, конкретною, однозначною, забезпечувати споживачу можливість правильного вибору продукту та нести правдиві відомості щодо продукту. Не дозволяється в маркуванні продукту вводити інформацію щодо переваги цього продукту у порівнянні з аналогічним харчовим продуктом (пункт 4.1, розділ 4). Інформація, яка стосується складу, властивостей, харчової цінності, природи походження, способів виготовлення та споживання, а також інших властивостей, які характеризують прямо або опосередковано безпечність і якість харчового продукту, повинна забезпечувати однозначне сприйняття споживачем та унеможлилювати помилкове сприйняття цього продукту за інший близький до нього за зовнішнім виглядом або органолептичними показниками (пункт 4.2, розділ 4).

Оскільки ТОВ «ТЕРРА ФУД» є виробником Сиру твердого, відповідно до статті 20 Закону Товариство повинно запобігати продажу неправильно маркованих харчових продуктів, виправляти недоліки харчових продуктів, які вироблені або знаходяться в обігу та не відповідають вимогам цього Закону. При цьому згідно статті 1 Закону, неправильно маркованим харчовим продуктом вважається, зокрема, харчовий продукт, етикетка якого підроблена або вводить в оману.

Одним із завдань Антимонопольного комітету України є сприяння розвитку добросовісної конкуренції. Правові засади захисту суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції визначає Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності.

Статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» визначено, що поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо, або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Ринок виробництва та реалізації Сиру твердого є високо конкурентним, представлений широким асортиментом продукції різних виробників як Вінницької області (ПрАТ "Літинський молочний завод", та інші) так і інших областей, в тому числі сиру твердого. При цьому, інформація, наведена на упаковках, в рекламі такого сиру твердого, не містить інформації, яка б надавала іншим виробникам - конкурентам Товариства переваги у конкуренції. Тобто, ТОВ «ТЕРРА ФУД» може отримати неправомірні переваги у конкуренції, посилюючи свою конкурентну позицію не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення на упаковках, в рекламі неточних відомостей про цей продукт.

За інформацією, наданою Товариством, початком використання упаковок Сиру твердого з написом «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %» є вересень 2014 року, а датою закінчення – є лютий 2015 року. Обсяг реалізації ТОВ «ТЕРРА ФУД» Сиру твердого протягом 2014-2015 років становить (інформація з обмеженим доступом).

На розпорядження про початок розгляду справи, ТОВ «ТЕРРА ФУД» листом від 15.06.2015 № 15-06/15 надано наступну інформацію по суті вказаної справи.

«1. Щодо тлумачення слова «Натуральний»

Великий тлумачний словник сучасної української мови видавництва ФТВ «Перун» 2004 року, що рекомендований Міністерством освіти і науки України (лист від 26.11.2001 № 1/11-4450) містить тлумачення слова «Натуральний» (стор. 585).

Натуральний продукт – поняття яке вказує собою на хімічну сполуку або величину, що виробляється живим організмом, зустрічається в природі. Природним продуктом можна розглядати і такий, який може бути отриманий шляхом повного синтезу (хімічним синтезом комплексних органічних молекул з простіших частин, як правило, без допомоги біологічних процесів. Наприклад лактулоза, лактітол.

Стабілізатор кальцій хлористий (Е - 509).

Хлорид кальцію - кальцієва сіль соляної кислоти, має вигляд білих кристалів. Зареєстровано в якості харчової добавки Е509. Вважається нешкідливим (як добавка). У природі хлорид кальцію зустрічається у морській воді, а також у вигляді мінералів тахігідриту, антарктиніту, хлорокальцитину та як незначні домішки у карналіті. Хлорид кальцію отримують, пропускаючи чистий хлороводень над оксидом чи карбонатом кальцію, або дією хлору на розігрітий гідроксид (або карбонат) кальцію. Його широко застосовують у медицині, легкій промисловості і т.п. Тобто, це хімічна речовина, проте не штучного походження, а природного.

Консервант селітра калієва (Е -252)

Калієва селітра являє собою білі кристали або порошок з жовтувато-сіруватим відтінком, без запаху та є хімічною сполукою. У природі калієва селітра відома як мінерал нітрокаліт - це азотобактерії, пов'язані з аміаком, який виділяється при розкладанні азотистих речовин. Також в дуже малих кількостях вона присутня у рослинах та тваринах. У харчовій промисловості ця селітра відома як консервант Е 252. Тому, цей консервант також природного походження.

Барвник «Аннато» (Е-160b)

Водорозчинний Аннато - червонувато-коричнева темна рідина, отримана шляхом витяжки пігментів аннато із зерен дерева аннато. Дерево аннато також відоме як «помадне дерево», воно стало відомо завдяки червоному пігменту, що міститься у його зернах та широко використовується як харчовий барвник. Тому, вказаний барвник - природного походження.

Ферментний молокозідальний препарат

Для виробництва твердих сирів використовується молокозідальний препарат Каймакс, який виробляється фірмою "СНК.НАШЕК", Данія. Каймакс - чистий стандартизований розчин хімозину, виготовлений шляхом ферментації рослинного субстрату.

Харчові добавки - це речовини природного та штучного походження, спеціально внесені в харчові продукти для досягнення певних технологічних ефектів (кольору, стійкості до псування, збереження структури і зовнішнього вигляду продуктів харчування).

Е-номери (Е-числа) є кодами харчових додатків, які були засновані для використання у Європейському союзі («Е» - позначає приставку «Європа»). Багато харчових добавок природного походження. Наприклад Е-330 - лимонна кислота є у всіх цитрусових, Е-160a - каротин, Е-101 - вітамін В2, рибофлавін і т.п. Тому, наявність у складі продукту «Е-номера», не завжди вказує на його не натуральність.

Щодо напису «Тільки натуральне 100%»

Інформація про "тільки натуральне 100%" розміщена виключно для інформатизації споживача про те, для виробництва сиру під ТМ «Ферма» використовуються виключно натуральні інгредієнти, про що і було повідомлено споживачам. Шляхом виконання відповідного надпису ТОВ «Терра Фуд» жодним чином не намагалося обмежити будь-яких інших конкурентів, а лише підкреслити натуральність продукту (враховуючи недовіру споживача до сучасних продуктів). Законодавством України не має обмежень в цій частині та конкуренти-виробники сиру не обмежені у праві друкувати на упаковках аналогічні надписи. Як вже зазначалося, відповідний надпис виконано виключно для кращої інформатизації населення оскільки на сьогоднішній день існує велика кількість підробок та продукції із ненатуральних інгредієнтів. У зв'язку із цим у сучасного споживача складається недовіра до багатьох продуктів, у тому числі, і до сиру. Тому ТОВ «Терра Фуд» доводить до відома споживача, що такий продукт є натуральним оскільки не кожний споживач розуміє державні стандарти за якими виготовлено продукт, тобто ДСТУ, технологію виробництва продукту та не може однозначно сприймати

продукт, як натуральний, а ТОВ «Терра Фуд» зробило відповідний надпис для того, щоб уникнути будь-яких сумнівів з боку споживача щодо натуральності продукту та його інгредієнтів.

Тому, ТОВ «Терра Фуд» розміщенням напису "тільки натуральне 100%" жодним чином не переслідувало мети введення споживачів в оману.» (мова оригіналу).

Під час розгляду справи проведено дослідження думки споживачів щодо поширення інформації на упаковках Сиру твердого з написом «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %» шляхом опитування 205 осіб у вигляді анкетування.

На запитання в анкеті: «Що в першу чергу впливає при виборі сиру твердого» - з 205 опитаних осіб 70,2 % осіб стверджують – склад продукту, поширення інформації на упаковці щодо натуральності вибору, виготовлення продукту згідно ДСТУ в першу чергу впливає при виборі сиру твердого.

З 205 опитаних осіб у 73,2 % осіб поширена на упаковці Сиру твердого інформація з написом «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %» асоціюється з тим, що Сир твердий містить виключно натуральні складові та інші сири виготовлені за ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" можуть бути не 100 % натуральні.

На запитання в анкеті: «Якщо б в магазині на полиці поруч з твердим сиром, на упаковці якого поширено інформацію «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %», лежали б інші тверді сири, виготовлені за аналогічним ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді" та без позначення на упаковці «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %», то якому з них в першу чергу надали б перевагу» - з 205 опитаних осіб 61,4 % осіб стверджують, що твердому сиру з написом «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %».

На запитання в анкеті: «Чи могло б зазначене оформлення упаковки сиру твердого із поширенням інформації «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %» ввести в оману покупця щодо його складників, зважаючи на те, що до складу цього продукту входять не лише натуральні складники» - з 205 опитаних осіб 84,9 % осіб стверджують «Так».

Товариство не надало обґрунтування та доказів того, що Сир твердий виробництва Товариства відрізняє його від сирів твердих інших виробників, виготовлених згідно ДСТУ 6003:2008 "Сири тверді".

Заперечення ТОВ «ТЕРРА ФУД» спростовуються вищевикладеним та матеріали справи.

На подання з попередніми висновками у справі, направлене ТОВ «ТЕРРА ФУД» із супровідним листом від 21.03.2016 № 03-08/402, надано наступні пояснення:

«З метою забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету України та забезпечення неупередженості правозастосування, було опубліковано Рекомендаційні роз'яснення від 16 лютого 2016 року № 6-рр щодо застосування положень частин другої, п'ятої та шостої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» частин першої та другої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Так, відповідно до п.4 Розділу I під час розрахунку розміру штрафів за порушення Комітет керується **засадами пропорційності, недискримінаційності та розумності**.

Відповідно до подання про попередні висновки у справі №03-18/40-15 за вчинене порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, зазначене у п. 1. цього подання, пропонується накласти на ТОВ «Терра Фуд» штраф у розмірі до 68000,00 (шістдесяті тисячі) грн.

Також, з аналізу застосування штрафних санкцій Відділенням, за аналогічні порушення, відповідно до інформації опублікованій на офіційній сторінці у мережі Інтернет, зокрема:

30 червня 2015 року Вінницьке обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України припинило порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції в діях товариства з обмеженою відповідальністю «Хмільницький завод сухого знежиреного молока «Молочний візит», яке полягало у розміщенні на упаковках продуктів «Масло солодковершкове селянське» та «Масло солодковершкове екстра» напису «натуральний 100% продукт». На виконання **рекомендацій адмінколегії Відділення** товариство припинило поширення інформації «натуральний 100% продукт» на упаковках продуктів «Масло солодковершкове селянське» та «Масло солодковершкове екстра».

27 січня 2016 року Вінницьке обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України припинило порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

в діях товариства з обмеженою відповідальністю «Хмільницький завод сухого знежиреного молока «Молочний візит». Як було встановлено відділенням, під час проведення VI міжрегіональної універсальної виставки-ярмарку «Святковий калейдоскоп- 2015. Продукти харчування» в експоцентрі Вінницької торгово-промислової палати товариства з обмеженою відповідальністю «Хмільницький завод сухого знежиреного молока «Молочний Візит» під час реалізації продуктів харчування власного виробництва використовувало рекламний матеріал, на якому серед іншої продукції зображено упаковку продукту «Масло солодко вершкове селянське» з написом «натуральний 100% продукт».

На виконання **повторних рекомендацій адмінколегії Відділення** Товариство припинило використання рекламних матеріалів та прийнято рішення про виготовлення нових рекламних матеріалів.

А також з ряду інших публікацій, які додаються, чітко вбачається, що у схожих випадках, вчинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, суб'єктам господарювання надаються обов'язкові до виконання рекомендації.

Проте, у Поданні пропонується накладення максимального розміру штрафу за вчинене порушення, що порушує засади пропорційності, недискримінаційності та розумності.

Також, при визначенні розміру штрафу не береться до уваги, що використання упаковок Сиру твердого з написом «тільки натуральне 100%» припинилося у лютому 2015 року, при цьому розгляд справи № 03-18/40-15 розпочато 29 травня 2015 року. Тобто, Товариство своїми фактичними діями ще до порушення справи врахувало думку Відділення, що використання вказаного напису може створити у споживачів уявлення про переваги споживчих властивостей цього масла щодо аналогічних масел інших виробників.

Тому, просимо врахувати все викладене, при застосуванні відповідальності до Товариства з обмеженою відповідальністю «Терра Фуд» за вчинене порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, зазначене у п. 1 подання та прийняти об'єктивне рішення у справі №03-18/40-15.» (мова оригіналу).

На надані пояснення Товариства слід зазначити наступне.

Питання поширення інформації, що вводить в оману споживачів, уже двічі розглядалося на засіданні адміністративної колегії територіального відділення. Одне із питань – поширення інформації про продукт шляхом використання на упаковці, в рекламі на телебаченні та інтернеті напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %».

Так, адміністративною колегією територіального відділення ТОВ «ТЕРРА ФУД» було надано рекомендації від 28.10.2014 № 40-рек стосовно припинення дій щодо розміщення на упаковках Масел солодковершкових, в рекламі цих масел на телебаченні та інтернеті напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %», які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме: повідомлення ТОВ «ТЕРРА ФУД» невизначеному колу осіб неточних відомостей про продукт, порівняно з аналогічним продуктом інших виробників, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, які можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання продукції ТОВ «ТЕРРА ФУД», усунення причин виникнення порушення та умов, що йому сприяли, шляхом приведення упаковок та інформацію про Масла солодковершкові у відповідність до вимог чинного законодавства України. Рекомендації Товариством виконано.

Адміністративною колегією територіального відділення товариству з обмеженою відповідальністю «Інтер Фуд» (23600, Вінницька обл., м. Тульчин, вул. Полковника Ганжі, 16. Код ЄДРПОУ – 35438742) було надано рекомендації від 06.03.2014 № 4-рек щодо припинення дій, які полягали у розповсюдженні інформації на сайті ТОВ "Інтер Фуд" за електронною адресою: <http://interfood.com.ua/products/brands/ferma/> ("ТМ "ФЕРМА" – это продукты, которые с любовью создаются из настоящего фермерского молока в Винницкой области, а для производства масла молоко поставляется с ферм, где его получают путем бесконтактного доения коров, что сохраняет подлинность вкуса"), що можуть вплинути на наміри споживачів щодо придбання продукції цього суб'єкта господарювання, та які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, та вжиття заходів по усуненню причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють шляхом приведення зазначеної інформації у відповідність до законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. Рекомендації ТОВ "Інтер Фуд" виконано.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії ТОВ «ТЕРРА ФУД», які полягають у розміщенні на упаковках Сиру твердого напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %», в рекламі на телебаченні Сиру твердого Сметанкового циліндр 2x8 кг із зображенням на упаковці напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%», виготовлених згідно з вимогами ДСТУ 6003:2008 та ГОСТ 11041-88 і іншим нормативним документам, та які містять складові, які виготовлені шляхом хімічних реакцій та не є природними, є порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме: повідомлення ТОВ «ТЕРРА ФУД» невизначеному колу осіб неточних відомостей про продукт, порівняно з аналогічним продуктом інших виробників, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, які можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.

Такі дії ТОВ «ТЕРРА ФУД» можуть призвести до отримання неправомірних переваг перед іншими учасниками ринку сирів твердих, оскільки сири тверді інших учасників ринку виготовлені також згідно з вимогами ДСТУ 6003:2008 та ГОСТ 11041-88 і містять такі ж складники, але не вказують на упаковках продукції про винятковість своєї продукції, а саме напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %».

У відповідності до статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. Накладення штрафу здійснюється відповідно до частин третьої-сьомої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до інформації ТОВ «ТЕРРА ФУД» чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) Товариства за 2015 рік становить (*інформація з обмеженим доступом*).

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

- порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції шляхом поширення інформації, що вводить в оману, протягом 2015 року – поточного періоду 2016 року визнано не вперше: рішення від 24.06.2015 № 42-рш у справі № 03-18/20-15;
- порушення припинено;
- кількість реалізованої продукції в упаковці, поширення інформації на якій є предметом розгляду справи;
- сприяння розслідуванню відділення.

Виходячи з викладеного, керуючись статтями 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії ТОВ «ТЕРРА ФУД» (23600, Вінницька обл., м. Тульчин, вул. Полковника Ганжі, 16; ідентифікаційний код 35438742), які полягають у розміщенні на упаковках Сиру твердого напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100 %», в рекламі на телебаченні Сиру твердого Сметанкового циліндр 2x8 кг із зображенням на упаковці напису «ТІЛЬКИ НАТУРАЛЬНЕ 100%», виготовлених згідно з вимогами ДСТУ 6003:2008 та ГОСТ 11041-88 і іншим нормативним

документам, та які містять складові, які виготовлені шляхом хімічних реакцій та не є природними, порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме: повідомлення ТОВ «ТЕРРА ФУД» невизначеному колу осіб неточних відомостей про продукт, порівняно з аналогічним продуктом інших виробників, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, які можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.

2. За порушення, вказане в пункті 1 рішення, накласти на ТОВ «ТЕРРА ФУД» штраф у розмірі 40000,00 (сорок тисяч) грн.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання його копії.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати територіальному відділенню документи, що підтверджують сплату штрафу (завірена копія квитанції або платіжного доручення з відповідними відмітками банку).

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії:

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Ткачук

Підготував:
Начальник 1 ВДР
_____ В.В. Одобецька
31 березня 2016 р.

Погоджено:
Головний спеціаліст-юрисконсульт 1 ВДР
_____ Ю.П. Драпак
31 березня 2016 р.